

Pradakšina (obcházení) okolo svaté hory Arunáčaly

(zveřejněno na www.rudolfskarnitzl.cz)

Spatřil jsem zázrak – magnetickou horu, která neodolatelně přitahuje lidské duše. Potlačuje škodolibé mentální vzruchy těch, kdo na ni dokonce i jen jednou pomyslí. Táhne duše k sobě, k Jedinému, a činí je nehybnými (*áčala*), jako je i ona sama. Sladkými, čistými a zralými dušemi se krmí. Jaký to div! Och, lidé! Zachraňte se myšlením na vznešenou horu Arunu, na ničitele ega, která září v Srdci!

Ramana Mahářiši, Šrí Arunáčala Padigam, verš 10

Následující text je překlad jedné kapitoly z knihy *Šrí Arunáčala Puránam*, kterou v 17. století sepsal Saiva Ellapa Navalar. Kniha obsahuje legendy, mýty a příběhy o Arunáčale, posvátné hoře jižní Indie, která podle tradice představuje Šivu v hmotné formě.

Kniha je psána stylem, který je pro indickou náboženskou literaturu typický. Jedná se o dialog, v této kapitole mezi mudrcem Sanakou a bohem Brahmou, a samotný text je nesmírně květnatý, proložený přírovnáními a může se zdát, že je tu očividná snaha čtenáře ohromit různými zázraky atp. Bylo by proto pro západní mysl snadné vše odmítnout, jako další z nesčetného množství legend či mýtů. Pokud se ale člověk sám vydá na *pradakšinu* kolem Arunáčaly, zjistí, že v každou denní hodinu, každý

den, horu obchází jednotlivci, dvojice či malé skupinky a že během úplňku množství těchto poutníků naroste do skutečné lidské řeky, která po celou noc proudí okolo Arunáčaly. A pokud Arunáčala promluví svým tichem ke svému stoupenci, pak může člověk poznat, že boží zázraky nemusí být zde na světě nijak nedostupné a že se jen halí do zdánlivě obyčejné formy. Vždyť i sám Ramana Maháriši *giri pradakšinu* (*giri* – hora, *pradakšina* – obcházení) často vykonával, každému ji doporučoval a sám o ní prohlásil:

„Není nic lepšího, než *giri pradakšina*. Tato praxe dostačuje sama o sobě. Pokud někdo cvičí *džapu* (opakování božího jména), nebo v sedě medituje, jeho mysl se může potulovat. Ale během *giri pradakšiny* se hýbou nohy, kdežto mysl je tichá. Opakování *džapy* či meditace bez jakékoli myšlenky, obojí prováděné při chůzi, se nazývá *samádhím* v pohybu. Proto se chození kolem Arunáčaly považuje za tak důležité. A je tu ještě jedna zvláštnost *giri pradakšiny*. Na svazích hory rostou léčivé rostliny a jejich vůně, nesená vánkem, může pomoci zlepšit zdraví. Na hoře stále sídlí *siddhové* (dokonalí jóginové) a mudrci, třebaže je nemůže spatřit (protože nemají fyzická těla). I oni obcházejí horu, aniž bychom je viděli. Když tedy jdeme okolo hory, měli bychom se držet na levé straně cesty, abychom jim nepřekáželi v pohybu. Půjdeme-li takto s nimi, máme z toho prospěch a získáme tím i jejich požehnání.“

Pradakšina okolo svaté hory

Mudrc Sanaka povstal, v pozdravu se položil na zem a pravil: „Ty, nádherný a z lotosu zrozený Jediný. Naslouchání o velikosti slávy vodních nádrží, opáсанých zlatavými květy lotosu, mi přivodilo nesmírnou radost! (*Pro vysvětlení: Mudrc Sanaka v předchozí kapitole naslouchal vyprávění boha Brahmy o významu vodních nádrží, které jsou umístěny u jednotlivých chrámů na cestě okolo Arunáčaly. Nyní mu děkuje výše uvedenými slovy. Pozn. překl.*) Prosím, vysvětli mi nyní, ať tomu jasně porozumím, význam obcházení této hory (Arunáčaly), kterou žádný hřích nehyzdí.“ Brahma, bůh, který přebývá v lotosovém chrámu a který žezlem svých paprsků rozsvěcuje a zhasí slunce, v odpověď pronesl tato slova:

„Dokonce i ti, kteří vykonávali nejsvízelnější *tapas* (duchovní úsilí, askezi) po mnoho *kalp* (věků), nejsou schopni si uvědomit její velikost. Mohou pak ti, kteří si s *tapasem* jen pohrávají, pochopit účinnost *pradakšiny* (uctivého obcházení) okolo Arunáčaly? Začal jsem svůj výklad s vědomím, že si přeješ naslouchat slávě Pána Šivy. Nyní se můžeš těšit z blaženosti, protože naleji nektar podivuhodného příběhu do tvých uší,“ pronesl Brahma.

„*Pradakšina* okolo Arunáčaly je lodí, která tě převezde napříč oceánem zrodů. Je to žebřík, který ti dovolí jít vzhůru po cestě osvobození, aniž bys spadl do hluboké propasti sedmero pekel. *Pradakšina* je skutkem přísnosti, který nelze pochopit. *Pradakšina* přináší ctnost a nezměrné bohatství. Poskytuje radost, která těší srdce Toho, kdo má svém čele pečeť oka (Šivy) a sdílí svoji formu s pannou se zářícím obočím.

I když člověk celé věky vykonává obřady ke slávě Pána Šivy v chrámu v Kaši a na dalších nádherných *šthálas* (svatyně nebo poutní místa), provádí dlouholetou askezi nebo podle pokynů gurua stále přetrvává v *samádhi* a dosahuje tak nadpřirozených sil, jeho odměna se nevyrovná jedinému, s láskou pronesenému výkřiku: 'Bože, dovol mi vykonat *pradakšinu* okolo Arunáčaly!'

V okamžiku, kdy zazní plačtivý výkřik: 'Bože, dovol mi vykonat *pradakšinu* okolo Arunáčaly!', zbaví se Brahminicide (démon, který zabíjel *brahmíny*) svého základního hříchu. Hřích z nadměrného pití vína, jako by to byla voda v řece Naramada, se hrůzou roztřepe a uteče pryč. Dlouholetý hřích nekonečných krádeží cizího bohatství se v úctě ukloní a zmizí. A dokonce i odporný čin hříchu proti našemu Pánu Šivovi dostane strach, protože bude podkopáno vše, na čem stojí.

Hřích vraždy zhasne, jako lampa v prudkém větru. Hřích otcovraždy začne chřadnout a ztratí se v nicotě, jakoby to byl had, který uzřel Garuda (bůh s tělem ptáka – „požírač“ hadů). Moře hříchů ze zabíjení žen a dětí se začne vypařovat a vyschne. A hřích provinění proti našim předkům se jakoby zázrakem změní v místo naší záchrany. To vše pro onen jediný výkřik.

Jediný vykonaný krok na *pradakšině* poskytne stejný užitek jako vykonávání *džaga* (védských obětí). Dva kroky mají účinek jako oběť *rádža súja* (oběť při nástupu krále na trůn). Tři jemné, ryzí kroky přinesou všechna požehnání *asva medha* (védský rituál, kterým král potvrzuje svoji vládu). Čtyři kroky na *giri pradakšině* přináší prospěch všech *jóg* dohromady.

Vykonání jediného kroku na *pradakšině* kolem Arunáčaly se vyrovná *pradakšině* kolem celého světa. Pozvednutí nohy a učinění druhého kroku je jako koupel ve všech posvátných nádržích. Třetí krok na tomto svatém místě propůjčí zásluhy, jako když člověk poskytne šestnáctero darů. Čtyři nádherné kroky přinesou ovoce osmistupňové jógy.

Jediným krokem se získají zásluhy obřadů věnovaných Šivovi. Dva dokončené kroky budou srovnatelné s mocnými účinkem uctívání Šivova lingamu. Mám-li promluvit o prospěchu z vykonání třech kroků, pak ten je rovný jako zbudování nesčetných *vimanas* (vznášejících se paláců) na vrcholku chrámu.

Ti, kteří udělali jen jeden jediný krok na *pradakšině* kolem velebné Arunáčaly, získají blažený život ve sféře Rudra. Ten, kdo v oddanosti podnikne dva kroky, bude přebývat v domově Mahéšváry. Kdo povstal a vykonat tři kroky na *pradakšině* okolo hory, ozdobené svíjejícími se hady a proudem Gangy, ten se zaslouží o to, aby deset miliónu generací lidského pokolení pobývalo v Šivalóce (ve světě Šivy).

Těm, kdo ušli jen malou část *pradakšiny* kolem blahodárné Arunáčaly, přijde pouť kolem stříbrné hory Kailás, která vyzáruje intenzivní paprsky s dlouhým dosahem, nicotná. Hříchy, prchnou, jakoby spatřily samotnou smrt, když jen pohlédnou na nohy, které byly prohřáty teplem rozpálených oblázků během cesty po *pradakšině* okolo Arunáčaly.

Pokud vítr odnese jediné smítko prachu z nohou, které vykonaly *pradakšinu* okolo Ohnivé Hory, pak kamkoli smítko dopadne, třeba i do ohavného pekla, toto místo bude pročištěno jako hora Kailás. Anebo – dopadne-li toto smítko na tělo kteréhokoli člověka, smrt se jej již nedotkne a koloběh jeho zrozování ustane. Jak bych mohl slovy vyjádřit slávu těch, kteří vykonali *pradakšinu*?

Když ti, kdož vykonali *pradakšinu* okolo Arunáčaly, vykročí k hoře Kailás, měsíc nad nimi rozprostře stříbrný deštník a slunce rozžehne lampu. Bohyně ctnosti je obejmě svoji paží. V nebesích přebývajících

Indra zasype jejich cestu květy. Král Alaka (Kubera) je bude zblízka střežit a vzdávat jim čest. Osminásobný bůh Vasus je svlaží deštěm květin.

Menaka, Aramba, Urvasi a Tilottama budou tančit a zpívat, doprovázeni hrou na nástroj *veena*. Řeky Ganga a Jamuna je osvěží vějířem z ocasu jaka. Mraky jim poplují vstříc a budou je skrápět nektarem a darují jim lahodná jídla a zahalí je do kněžského hávu, vyššího než hory. V lotosu přebývajících Lakšmí jim bude sloužit, zasype je květinami a voňavkami. A před nimi samotnými budou kráčet *Védy* a budou pět chválu.

Ani koupel v Ganze, která překypuje rybami, ani navštěvování proslulých, svatých *šthálas*, ani cvičení jógy nesnese srovnání s *pradakšinou* kolem Arunáčaly. Nemysli si, že *pradakšina* okolo Arunáčaly – Šivy, jehož vlasy jsou ozdobené květy *atti*, má jen omezený prospěch. Věz, že odměna zahrnuje vše.

Těm, kdo vykonali *pradakšinu* kolem této nádherné a vznešené hory, budou bohové stále vzdávat hold. Jejich chodidla zčervenají, jak šlapaly po kamíncích na cestě. A zčervenají ještě více, protože se na nich bude odrážet třpyt rubínů z korun, zdobících hlavy bohů, kteří se budou hluboce uklánět před tím, kdo vykonal *pradakšinu*, neboť i tito bozi budou doufat, že takto přijmou laskavost Arunáčaly.

Sanako, ti, kdo *pradakšinu* nevykonají, co z toho mají, že mohou chodit? Jaký je užitek z toho, že hledí potměným očima? Co je cílem lidského zrození? Tito lidé žijí v hromadě masa, které jednou bude potravou červům. Dokáží jen klesnout do pekel a tam se v mukách potulovat. Pro ně není záchrany,“ pravil Brahma a dále pokračoval.

„Moudří netouží po lásce s dívkami, které mají útlý pas jako liána, netouží, aby se král podrobil jejich nařízením, nepřejí si, aby okamžitě ustaly boje, z kterých jde strach, nechtějí zplodit nádherné dítě, krásné jako srpek měsíce, netouží uniknout ani jednomu ze tří *karmanů*, nepřejí si počastovat hněvem zlého démona Muyaľagana, netouží se zbavit nemocí, které přinášejí utrpení nebo slabost těla, netouží vládnout slovem i písmem, nechtějí nevýslovnou krásu, netouží po slávě bez poskvrny.

Moudří vykonávají *pradakšinu* okolo hory Arunáčaly.

Ti, kdo vykonají *pradakšinu* v neděli, v den dárce dobrodiní, dosáhnou stavu spásy se Šivou – jejich Pánem. Kdo půjdou *pradakšinu* v pondělí, v den dárce síly, budou jako Indra vládnout sedmi světům a budou sdílet povahu samotného Pána Šivy.

Kdo vykonají *pradakšinu* na šťastný den (úterý), budou zbaveni dluhů a chudoby a uniknou řetězům sedmi zrodů. Kdo se, jako náš Pán, vydají na *pradakšinu* v den Merkura (ve středu) budou jasně chápat čtveřici *Véd*, jejich šest pomocných částí a šedesát čtyři druhů velkého umění a věd. Zralí k osvobození, budou žít jako bohové.

Ti, kteří půjdou okolo rubínové hory na den velkého Jupitera (čtvrtek), se stanou učiteli bohů a mudrců a jako trojjediný (Brahma, Višnu a Šiva) budou pět chválu. A kteří podstoupí *pradakšinu* v dokonalý den Venuše (pátek), budou přebývat ve sféře Višnu, toho, kdo objímá v lotosu přítomnou Laškmí.

Kteří dokončí *pradakšinu* v den Saturna (sobota), ti se od devíti planet (znamení hinduistického horoskopu) dočkají dokonalého blaha ve všech šestnácti oblastech. Dobrodiní z *pradakšiny* se ještě navýší, jestliže je vykonána v noci, kdy je korunován Šiva (Šivarátri – Šivova noc), na první den (tamilského) nového roku a v měsících *Karttikai* a *Markazhi* (dva po sobě následující měsíce podle

tamilského lunárního kalendáře, které obvykle pokryjí část listopadu, prosinec a část ledna – pozn. překl.).

Vykoná-li se *pradakšina* během slunovratu, v měsíci *Maci* (únor – březen), během *ardha udaja* (posvátné zatmění slunce, které musí připadnout na nedělní ráno – pozn. překl.), když had (*Ketu*) polyká slunce, nebo ve dni *vijatipata jóga* (nepříznivý den podle hinduistické astrologie – pozn. překl.), pak se užitek z *pradakšiny* navýší milionkrát. Jak by vůbec kdo mohl vyličit prospěch, který přichází k těm, kdož s neubývajícím energií vykonávají *pradakšinu* každý den?

Kdo vychází na *pradakšinu*, měl by se ten den vyhnout sexuálnímu styku, a to i ve snech a představách, vykoupat se, obléci si čisté šaty, pomazat své tělo posvátným popelem, na cestě pak poskytovat milodary jiným, sám však žádné nepřijímat, jít pěšky, uctívat a modlit se k bohům, kteří rovněž vykonávají *pradakšinu*, vyvarovat se nošení volné blůzy či pláště, měl by jít bez sandálů a deštníku, odložit na tuto dobu strach, hněv a smutek, nejet na koni ani na slonu, nežvýkat cestou betel ani nejíst cokoli jiného, nemáchat kolem sebe rukama, ale spojit je (v pozdravu a úctě) nad hlavou, jít s bdělou myslí a v radosti, nedívat se smyslně na ženy, nehledět přezíravě na bezbožné a ani na ty, kdož jsou nečestní a podlí nebo jsou mrzáci. Cestou by měl našlapovat zlehka, aby jeho kroky nebylo slyšet, měl by se procházet zvolna, jako manželky králů v devátém měsíci těhotenství. Měl by vykonat prostraci na osm světových stran směrem od hory, která ničí dobrou i zlou karmu. Má chválit a uctívat bohy, kteří jej v těchto osmi směrech obklopují, duševně obětovat modlitby bohům a *siddhům* (dokonalým jogínům), kteří jdou po *pradakšině* bez fyzického těla a láskyplně se držet vnější, levé strany cesty, aby se nedotýkal rukou či nohou (těchto neviditelných poutníků). Při chůzi se jde tiše nebo se naslouchá slovům chvály Pána Šivy a člověk si má představovat, že hora Arunáčala, která dosahuje až do nebes, je ze zlata, krystalu či rubínu. Kdo takto vykonává *pradakšinu*, měl by vstoupit do chrámu a uctívat chodidla Pána Šivy, kterého Višnu ve formě kance nemohl poznat, a tedy ani dosáhnout jeho příbytku. Pak zde v chrámu, obklopený stoupecmi, jejichž kvality jsou vysoké jako hory, by měl pojmít sladké ovoce a mléko anebo jiné bezmasé jídlo.

Tento způsob vykonávání *pradakšiny* by si měl člověk osvojit od těch, kteří přebývají v této *šthála* (Arunáčale), která se tyčí jako ztělesnění spravedlnosti. Ale ti, kdo přicestují z velké dálky, aby zakusili vznešenost *pradakšiny*, získají prospěch, ať už ji vykonají jakkoli.

Sanako, ty, který vládneš nezničitelnou *džňánou* (poznáním), poslouchej dále: Okolo této hory – okolo Strážce osmi světových stran – jsou vztyčeny *lingamy*, formy Pána Šivy, z nichž každý má své jméno. Na východní straně hory vztyčila *lingam* dcera Himaláji, jejíž vlasy ve větru hučí jako letící brouci, a tento *lingam* znázorňuje Pána hory Kailás.

Na jižní straně postavil *lingam* Vajrangada Pandijan, který objel tuto rubínovou horu na koni. *Lingam* je nazván: Pán, pomazaný vůní civet a byl postaven proto, aby odstranil hřích, který tehdy na Vajrangadovi ulpěl. A abych se já sám, ubohý nešťastník, zbavil zlé *karmy*, kterou jsem nedokázal zničit, postavil jsem na západní straně hory *lingam*, který symbolizuje Pána s formou a bez formy a nese jméno *Krásný Annamalai*.

V dávných časech se zářivé a horké slunce obávalo, že spáchá hřích, když na své pouti oblohou přejde přes vrchol Arunáčaly, a proto (na severní straně) postavilo *lingam* na počest pána Šivy, který se také tak jmenuje. Není možné sdělit, jaké množství symbolů Pána Šivy se nachází ve všech jeho chrámech, postavených bohy, obyvateli *nága lóky* (podsvětí), dokonalými jogíny a spravedlivými mudrci.

Lingamy, formy Pána Šivy, obklopují toto místo až do vzdálenosti tří mil a jsou nakupené jako hvězdy na nebi. Jak bych mohl popsat velikost této *šthály* (hory Arunáčaly), které je mimo dosah sil Murugana, zářícího Gaurího či boha Ganéši se sloní hlavou?“